

บทนำ

ปัญหาและความ เป็นมาของปัญหา

ปัญหาในการวิจัยครั้งนี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับ ผลของวิธีสอนแบบ ศูนย์การเรียน และวิธีสอนตามคู่มือครูที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนว่าจะแตกต่างกันหรือไม่ และมีอิริยาบถระหว่างวิธีสอนกับระดับความสามารถทางภาษาหรือไม่

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้เป็นเครื่องมือสื่อความหมายที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่างชนชาติต่าง ๆ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจึงกลายเป็นจุดมุ่งหมายที่ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศทั่วโลกยอมรับ (Finocchiaro, 1982 : 5) แม้แต่ในสังคมไทยปัจจุบันภาษาอังกฤษก็เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิต จะเห็นได้จากการประกอบอาชีพ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว การส่งออก และการขนส่งติดต่อกับต่างประเทศ เป็นต้น ผู้ที่มีความรู้ภาษาอังกฤษดีจึงได้เปรียบในการประกอบอาชีพ มากกว่าผู้ที่ไม่รู้ภาษาอังกฤษ (ประนอม สุรัสวดี, 2535 : 1) ดังนั้นการให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีทางด้านความรู้ และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ (ประนอม สุรัสวดี, 2535 : 2)

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในประเทศไทยปัจจุบันได้ถูกกำหนดให้เป็นวิชาเลือกในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จัดสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ใช้เวลาเรียน 200 ชั่วโมง หรือ 600 คาบต่อปี การจัดการเรียนการสอนมุ่งให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในการ

ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ตามวัยและศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535 : 139) มีลักษณะเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตประจำวันและใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษ (ดวงเดือน แสงชัย, 2533 : 10) จุดประสงค์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษา จะเน้นในเรื่องการให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ได้มากขึ้น นอกเหนือจากความเข้าใจ โครงสร้างทางภาษา ไม่เน้นการท่องจำ แต่เน้นความเข้าใจและการนำไปใช้ จะเห็นได้ว่าการจัดหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พยายามให้นักเรียนมีบทบาทเข้าร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น มีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมให้สนุกสนาน (กรรองทอง โพธิ์ทอง, 2532 : 2) ถึงแม้ว่าหลักสูตรได้ปรับปรุง โดยนำแนวการสอนแบบใหม่เข้ามาช่วยก็ตาม แต่ทว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังอยู่ในระดับที่ต้องแก้ไข ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน และเขียน อยู่ในระดับต่ำ (ประยูรศรี วรชัยพิทักษ์, 2527 : 59) ผลสัมฤทธิ์ด้านความคิดรวบยอดเกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ยังไม่ถึงเกณฑ์ร้อยละ 60 (ลัดดาวัลย์ ศรีสวัสดิ์พงษ์, 2525 : 50) จากการประเมินคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับจังหวัด ในจังหวัดตรังปีการศึกษา 2534 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในระดับคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 65.57 โดยมีสมรรถภาพการเขียนต่ำสุด ได้คะแนนเฉลี่ยเทียบ 10 เท่ากับ 4.61 นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ร้อยละ 43.35 และมีสมรรถภาพหลักเกณฑ์ทางภาษาได้คะแนนต่ำรองลงมา คือ ได้คะแนนเฉลี่ยเทียบ 10 เท่ากับ 5.22 นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์น่าพอใจ ร้อยละ 55.11 ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เมื่อนำสมรรถภาพอื่น ๆ คือ การฟัง การพูด การอ่าน ในใจ การอ่านออกเสียง และการใช้พจนานุกรม รวมกันแล้วทำให้คะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนที่น่าพอใจในวิชาภาษาอังกฤษลดลงกว่าในปีการศึกษา 2533 เท่ากับ 4.44 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง, 2535 : 18-25)

จากปัญหาดังกล่าว จะเห็นว่าถ้าจะให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จได้ต้องประกอบด้วย ปัจจัยดังนี้คือ 1. ผู้เรียน 2. ครู-อาจารย์ 3. หลักสูตร 4. อุปกรณ์การสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก 5. สภาพแวดล้อมและอิทธิพลภายนอก (บุญธรรม จิตตอนันต์, 2527 : 83) ซึ่งในปัจจัยทั้งหมดนั้น จะเห็นได้ว่าครู-อาจารย์ เป็นปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่ ฟินอคเชียโร (Finocchiaro, 1975 : 36-37) และ มิเชล (Michel, 1967 : 404) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จะได้ผลดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นสำคัญ ถ้าครูยังคงสอนตามแบบเก่า ที่เน้นให้นักเรียนท่องจำกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ก็จะเป็นผลให้ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้น ครูจึงควรปรับปรุงวิธีการสอนเสียใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

วิธีการสอนที่จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพทางการศึกษาวิธีหนึ่งคือการนำเอาเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ ซึ่งเป็นการนำวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการใช้อย่างมีระบบ โดยเปลี่ยนบทบาทของครูจากการเป็น "ผู้สอน" มาเป็นเพียง "ผู้แนะแนวทาง" อันจะทำให้นักเรียนรู้จักพัฒนาความคิด รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (ชัยรงค์ พรหมวงศ์, 2520 : 31) ซึ่งตรงกับความคิดของ อี ไมเคิล บริค (E. Michael Brick, 1967 : 787-788) ที่ว่าระบบการเรียนที่ดีนั้น ควรเน้นที่กิจกรรมการเรียนของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนรู้วิธีปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ให้ตระหนักถึงความสำคัญในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง วิธีการสอนที่สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว คือ วิธีสอนแบบศูนย์การเรียน ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่ใช้หลักการเกี่ยวกับสื่อประสม คือ ถ้าใช้สื่อหลาย ๆ อย่างที่เสริมซึ่งกันและกันอย่างมีระบบ มาใช้เป็นแนวทางการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อได้อย่างเหมาะสม (เต็มดวง เสวตจินดา, 2536 : 2) นอกจากนี้ยังคำนึงถึงทักษะปฏิบัติการกลุ่ม คือ ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาด้วยวิธีทำงานกลุ่ม โดยมีความเชื่อว่าคนเราจะทำงานกลุ่ม

ร่วมมือกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยการฝึกฝน ถ้าครูสามารถฝึกนักเรียนให้สามารถทำงานกลุ่มได้ดีพอ ๆ กับการทำงานตามลำพังแล้ว จะทำให้การเรียนรู้มีประโยชน์ต่อชีวิตอย่างจริงจัง (กาญจนา เกียรติประวัติ, 2524 : 119)

ความสามารถทางภาษาอังกฤษเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งแสดงออกมาในรูปของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) อันหมายถึงคุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสพการณ์การเรียนรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมหรือจากการสอน (ไพศาล หวังพานิช, 2526 : 89) คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good, 1973 : 7) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเป็นการได้บรรลุถึงความรู้และทักษะที่ได้รับการพัฒนาในวิชาต่าง ๆ ที่สอนในโรงเรียน เป็นตัวชี้ถึงความสามารถทางการเรียน เพราะเป็นการประเมินผลการเรียนจากการวัดผลหลาย ๆ วิธีของผู้สอน เกศสุดา รัชฎาวิชิตกุล (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาสูงและต่ำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูง มีค่าเฉลี่ยในการใช้วิธีการที่ช่วยให้เข้าใจภาษาสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษต่ำ ต่อมา สายทิพย์ ชลธาร (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเทคนิคการชี้แนะในคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ สูง ปานกลาง และต่ำ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน เมื่อเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษต่างกัน

จากปัญหาและแนวทางการศึกษาปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากหนังสือ English Is Fun Book III บทที่ 4 เรื่อง การใช้คำศัพท์ใหม่ 12 คำ และเรื่อง การใช้ some, one, any

เป็นค่าแทนค่านาม เพื่อใช้สอนเปรียบเทียบกับวิธีสอนตามคู่มือครู โดยมีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงและต่ำ เป็นตัวแปรร่วมกับวิธีสอนแบบศูนย์การเรียนและวิธีสอนตามคู่มือครู

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแยกหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน
  2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ
1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

1.1 ความหมายของชุดการสอน

คำว่าชุดการสอน (Instructional Package) มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน บางครั้งก็มีผู้ใช้คำว่าชุดการเรียนรู้ (Learning Package) ในความหมายเดียวกับชุดการสอนด้วย

ชัชงค์ พรหมวงศ์ (2518 : 5) ได้ให้ความหมายของชุดการเรียนรู้หรือชุดการสอน คือ สื่อประสมที่จัดให้สัมพันธ์กับเนื้อหาและประสบการณ์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดไว้เป็นชุด และมีคู่มือการใช้และคำแนะนำ รวมทั้งสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็น

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524 : 117) ได้ให้ความหมายชุดการสอนและชุดการเรียนรู้ ทั้งสองคำนี้หมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับเนื้อหา มาส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ความแตกต่างของคำว่าชุดการสอนกับชุดการเรียนรู้ คือ ชุดการสอนเป็นคำที่ใช้

มาดั้งเดิม แต่การใช้คำว่า ชุดการสอน ทำให้ครูเกิดแนวคิดที่ว่าสื่อการเรียน ทั้งหลายที่จัดรวบรวมไว้เพื่อให้ครูเป็นคนลงมือใช้ ดังนั้น ผู้ที่ทำกิจกรรมก็คือ ครู ผู้เรียนเป็นฝ่ายฟังและสังเกต ในปัจจุบันนักการศึกษาจึงหันมาใช้คำว่า ชุดการเรียน เพื่อเข้าถึงแนวการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้สื่อต่าง ๆ ในชุดการเรียนเพื่อการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ครูลดบทบาทในการบอกลง

วาสนา ช่าวหา (2525 : 138) ได้ให้ความหมายของชุดการเรียนการสอนว่า หมายถึง การวางแผนการเรียนการสอน โดยใช้สื่อต่าง ๆ ร่วมกัน (Multi Media Approach) หรือหมายถึง การใช้สื่อประสม (Multi Media) เพื่อสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยจัดไว้เป็นชุดในลักษณะซองหรือกล่อง

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 181) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนว่า หมายถึง การนำวัสดุอุปกรณ์ในรูปของสื่อการเรียนแบบประสม มาช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพขึ้น สามารถเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยการฝึกฝนตนเองเป็นลำดับขั้นตอน และผู้เรียนจะได้มีโอกาสช่วยเหลือกันเมื่อมีการเรียนเป็นกลุ่ม จนสามารถบรรลุจุดประสงค์ของบทเรียนแต่ละเรื่องได้

เต็มดวง เสวตจินดา (2536 : 1) ได้ให้ความหมายชุดการสอน หมายถึง ระบบการนำสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และประสบการณ์ของแต่ละหน่วยมาช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แคปเฟอร์ และ แคปเฟอร์ (Kapfer and Kapfer, 1972 : 3-10) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนว่า เป็นรูปแบบของการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียน จนบรรลุพฤติกรรมที่เป็นผลของการเรียนรู้ การรวบรวมเนื้อหาที่จะนำมาสร้างชุดการสอนนั้น ได้มาจากขอบข่ายความรู้ที่หลักสูตรต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้และเนื้อหานั้นจะต้องตรงและชัดเจนพอที่จะสื่อความหมายให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายของการเรียน

สรุปได้ว่า ชุดการสอน หมายถึง ชุดของบทเรียนที่เป็นสื่อประสมที่จัดขึ้น เพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เนื้อหา กิจกรรมการเรียน สื่อการเรียนและการประเมินผล การเรียน ส่วนประกอบดังกล่าวจะบรรจุไว้ในกล่องหรือซอง ซึ่งมีคู่มือครู แผนการสอน หรือคำแนะนำในการใช้ชุดการสอนไว้ทุกขั้นตอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์ ซึ่งอาจใช้ได้กับนักเรียนคนเดียว นักเรียนกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ก็ได้

1.2 ประเภทของชุดการสอน

ชุดการสอนแบ่งออกตามลักษณะการใช้เป็น 4 ประเภทคือ

1) ชุดการสอนประกอบการบรรยาย เป็นชุดการสอนที่กำหนดกิจกรรม และสื่อการสอนให้ครูใช้ประกอบการสอนแบบบรรยาย เพื่อเปลี่ยนบทบาทของครูให้พุดน้อยลง เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นชุดการสอนที่ครูเป็นผู้ใช้ บางครั้งจึงเรียกว่า "ชุดการสอนสำหรับครู" ชุดการสอนประกอบการบรรยาย จะมีเนื้อหาเพียงอย่างเดียว โดยแบ่งหัวข้อที่จะบรรยายและประกอบกิจกรรมไว้ตามลำดับชั้น สื่อที่ใช้ อาจเป็นแผ่นคำสอน สไลด์ประกอบเสียง แผนภูมิแผนภาพ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และกิจกรรมกลุ่มย่อย เพื่อให้ นักเรียนได้อภิปรายตามปัญหา และหัวข้อที่ครูกำหนดให้ ในการใช้ชุดการสอนประเภทนี้ มีการบรรจุในกล่องที่มีขนาดพอเหมาะ กับจำนวนสื่อการสอน หากเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่มีราคาแพง ขนาดเล็กหรือใหญ่เกินไป แดกหรือเสียหาย และเป็นสิ่งมีชีวิตจะไม่ใส่ไว้ในชุดการสอน แต่จะกำหนดไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งที่ครูต้องเตรียมไว้ล่วงหน้า ก่อนทำการสอนในคู่มือครู

2) ชุดการสอนสำหรับกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดการสอนแบบกิจกรรม ที่ยึดระบบการผลิตสื่อการสอนตามหน่วย และหัวเรื่อง ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้องเรียนแบบกิจกรรมกลุ่ม จะประกอบด้วยชุดย่อยที่มีจำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์มีสื่อ

หรือบทเรียนครบชุดตามจำนวนนักเรียนในศูนย์กิจกรรมนั้น ๆ สื่อที่ใช้ในศูนย์ จัดไว้ในรูปสื่อผสม อาจใช้สื่อรายบุคคล หรือสื่อสำหรับกลุ่มที่นักเรียนทั้งศูนย์ จะใช้ร่วมกันได้ นักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มจะต้องการ ความช่วยเหลือจากครู ครูจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้ตระเตรียมสถานการณ์เป็น ผู้อำนวยความสะดวก และเป็นผู้ประสานงานการเรียนการสอน นักเรียนจะเรียน จากชุดการสอนแบบกิจกรรม ซึ่งจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประกอบกิจกรรม ร่วมกันโดยเฉพาะในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน ชุดการสอนแบบกิจกรรม กลุ่ม นักเรียนจะต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่ม เรียน หลังจากเคยชินต่อวิธีการใช้แล้วนักเรียนจะสามารถช่วยเหลือกันและ กันได้เอง ระหว่างประกอบกิจกรรมการเรียน หากนักเรียนมีปัญหาสามารถ ชักถามครูได้ หรือชุดการสอนสำหรับกิจกรรมกลุ่มเป็นชุดการสอนสำหรับ นักเรียนกลุ่มเล็ก เพื่อมุ่งให้นักเรียนได้ร่วมกันทำกิจกรรมเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 5-7 คน โดยใช้สื่อการสอนต่าง ๆ ที่จัดไว้ในชุดการสอนแต่ละชุด และมีรายละเอียดอยู่ในคู่มือประกอบการใช้ที่ให้ไว้ด้วย ชุดการสอนประเภทนี้ จะเน้นในการฝึกทักษะและการสร้างความเข้าใจในเนื้อหา สื่อการสอนต่าง ๆ ที่จัดไว้ในชุดการสอน อาจจะมีรูปภาพ บัตรคำ หุ่นจำลอง หรือของตัวอย่าง ต่าง ๆ และสื่ออื่น ๆ เป็นชุดการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนแบบกิจกรรมที่ เรียกว่า ศูนย์การเรียน

3) ชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนสำหรับเรียนด้วย ตนเอง ผู้เรียนสามารถใช้ได้สะดวกตามความสนใจของแต่ละคน และเรียน ได้เร็วช้าตามอัตราความสามารถ ผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนด้วย ตนเองได้ ชุดการสอนประเภทนี้มักจะมุ่งให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า หรือทำ ความเข้าใจเนื้อหาวิชาเพิ่มเติมด้วยตนเอง (เต็มดวง ศเวตจินดา, 2536 : 3-4)

4) ชุดการสอนประเภทอื่น ๆ นอกจากชุดการสอนทั้ง 3 ประเภทที่กล่าวมาแล้ว ได้แก่ ชุดการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ชุดการสอนทางไปรษณีย์ ชุดการสอนสำหรับผู้ปกครอง ฯลฯ (ชัยสงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สินสกุล, 2521 : 49-51)

1.3 ส่วนประกอบของชุดการสอน

ชุดการสอนประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ 4 ส่วน ดังนี้

- 1) คู่มือและแบบฝึกปฏิบัติสำหรับครูผู้ใช้ชุดการสอนและผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน
- 2) คำสั่งหรือการมอบงาน เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้ผู้เรียน
- 3) เนื้อหาสาระ ซึ่งอยู่ในรูปของสื่อการสอนแบบประสมและกิจกรรมการเรียนทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล ที่กำหนดไว้ให้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 4) การประเมินผล เป็นการประเมินผลของกระบวนการได้แก่แบบฝึกหัด รายงาน การค้นคว้า ผลงานที่สำเร็จ ซึ่งเป็นผลของการเรียนรู้

ส่วนประกอบทั้งหลายนี้จะจัดไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องหรือซอง เพื่อสะดวกในการนำไปใช้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล, 2521 : 105-106)

1.4 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน

การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพของชุดการสอนโดยวิธีธรรมดาหรือโดยการไม่ใช้สูตร เพื่อให้ความเชื่อมั่นว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ได้ผลดี จึงกำหนดประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้จริงโดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล, 2520 : 52)

1.5 ความหมายและลักษณะของศูนย์การเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และ สุดา สีนสกุล (2521 : 163) ได้ให้ความหมายของศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่เน้นสื่อการสอนแบบประสมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระฉับกระเฉง ได้ตรวจสอบผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้มีประสบการณ์ด้วยตนเอง ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จ และเกิดการเรียนรู้ที่ละน้อยตามลำดับขั้น

การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ คือ การแบ่งนักเรียนในห้องเรียนออกเป็น 4-6 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะเรียนรู้ โดยการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ กันตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในชุดการสอน กิจกรรมแต่ละกลุ่มจะไม่เหมือนกัน นักเรียนแต่ละกลุ่มจะประกอบกิจกรรมประมาณ 15-20 นาที แล้วหมุนเวียนจนประกอบกิจกรรมครบทุกกลุ่ม จึงจะครบตามเนื้อหาและประสบการณ์ในแต่ละหน่วย การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้สามารถจัดขึ้นได้ในห้องเรียนขนาดธรรมดา ไม่มีการจัดโต๊ะนักเรียนเรียงแถวหันหน้าเข้าหาครู แต่จะนำโต๊ะมารวมกันเป็นศูนย์เพื่อประกอบกิจกรรม (เต็มดวง เสวตจินดา, 2536 : 83)

1.6 ประเภทของศูนย์การเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2518 : 57) ได้แบ่งประเภทของศูนย์การเรียนรู้ ไว้ดังนี้

- 1) ศูนย์การเรียนรู้ในห้องเรียน กระทำโดยจัดศูนย์วิชาต่าง ๆ ไว้ข้าง ๆ ผนังห้องเรียนหรือมุมห้อง อาจจะมีศูนย์ภาษาอังกฤษ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์ดนตรี ฯลฯ ศูนย์เหล่านี้จะมีวัสดุอุปกรณ์และกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ เมื่อนักเรียนคนใดทำงานที่ครบมอบหมายเสร็จแล้วก็อาจ

มาทำงานที่ศูนย์ต่าง ๆ ตามความสนใจ การจัดศูนย์การเรียนในห้องเรียน เช่นนี้ส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักเรียน ช่วยป้องกันมิให้นักเรียนเบื่อหน่ายต่อการเรียน

ศูนย์การเรียนในห้องเรียนแบ่งออกเป็น 3 ชนิด

1.1) ศูนย์การเรียนที่ยึดเนื้อหาวิชา นำเนื้อหาวิชาที่เรียน เช่น ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การอ่าน ฯลฯ มาจัดศูนย์การเรียน

1.2) ศูนย์การเรียนในห้องเรียนที่ยึดสื่อการสอน (Media) เช่น ศูนย์โสตทัศนศึกษา (Audio Center) เป็นที่รวมของการเรียนการสอนที่ต้องใช้หูฟัง

1.3) ศูนย์การเรียนในห้องเรียนที่ยึดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้ เช่น ศูนย์นักเขียน (Author's Center) เป็นศูนย์การฝึกวางรากฐานทักษะที่คัดเลือกแล้วว่าจำเป็นสำหรับผู้ที่จะเป็นนักเขียน

แบบของศูนย์การเรียนในห้องเรียนที่ดีที่สุด คือ แบบศูนย์การเรียนในห้องเรียนที่ผสมทั้งสามแบบ ซึ่งเหมาะที่จะสนองความต้องการทั้งของครูและนักเรียน (Morlan, 1974 : 4)

2) ศูนย์การเรียนเอกเทศ เป็นการใช้ห้องใดห้องหนึ่งของโรงเรียนหรืออาจเป็นสองห้องติดกันเพื่อทำเป็นศูนย์การเรียนโดยเฉพาะ การจัดศูนย์กิจกรรมในห้องนี้จะกระจายไปทั่วห้อง และมีเก้าอี้มากมายที่จะให้ครูและนักเรียนทั้งชั้นมาประกอบกิจกรรมตามความสนใจ เป็นเวทีให้ครูทดลองการสอนแบบใหม่ ๆ นอกจากนั้นครูอาจหยิบยืมวัสดุอุปกรณ์ไว้ใช้ในชั้นของตนด้วย การจัดศูนย์กิจกรรมอาจจะมีกำหนดการ เช่น เดือนมกราคม จัดห้องให้เป็นห้องภาษาอังกฤษ เดือนกุมภาพันธ์เป็นห้องภาษาไทย เป็นต้น ดังที่มหาวิทยาลัยเซาเทิร์นแคลิฟอร์เนีย ได้ดำเนินโครงการเป็นผลสำเร็จไปแล้ว

3) ศูนย์การเรียนชุมชน คือ สถานศึกษาที่จัดบรรยากาศให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้จากโปรแกรมการสอน ซึ่งจัดไว้ในรูปของชุดการสอนรายบุคคลตามหมวดหมู่ของเนื้อหาและประสบการณ์ต่าง ๆ

ภายใต้การดูแลของครู ซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและควบคุมโปรแกรมของผู้เรียน พร้อมทั้งจัดเตรียมและหาชุดการสอนตามความต้องการของผู้เรียนในระดับต่าง ๆ การเรียนในศูนย์การเรียนชุมชนไม่มีการกำหนดเวลาและระดับชั้น เนื้อหาและประสบการณ์ในชุดการสอนจะแบ่งออกเป็นหน่วยตามลำดับจากง่ายไปหายาก และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนก้าวไปตามความสนใจและความสามารถ (ชัยรงค์ พรหมวงศ์, 2518 : 14-15)

1.7 ส่วนประกอบของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

การสอนแบบศูนย์การเรียน เครื่องมือที่สำคัญคือ "ชุดการสอน" ซึ่งเสนอเนื้อหาสาระในรูปของสื่อประสม ใน 1 วิชา อาจมี 16-20 ชุดการสอน แล้วแต่จำนวนหน่วยการสอนที่กำหนดไว้ โดยให้มีชุดการสอน 1 ชุด ต่อ 1 หน่วยการสอน หน่วยการสอนแต่ละชุดจะประกอบด้วย

1) หัวเรื่อง เป็นการแบ่งหน่วยออกเป็นส่วนย่อย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2) คู่มือการใช้ชุดการสอน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ใช้ชุดการสอน ก่อนที่จะใช้ชุดการสอนจะต้องศึกษาคู่มือให้เข้าใจเป็นสิ่งแรก เพราะคู่มือประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1) คำชี้แจง เกี่ยวกับการใช้ชุดการสอน เพื่อสะดวกสำหรับผู้ที่จะนำชุดการสอนไปใช้

2.2) สิ่งที่ครูจะต้องเตรียมก่อนสอน ส่วนมากจะบอกถึงสิ่งที่มีขนาดใหญ่เกินกว่าที่จะบรรจุไว้ในชุดการสอน หรือสิ่งมีชีวิตที่มีการเนาเปื้อย สิ่งที่เปราะแตกง่าย หรือสิ่งที่ต้องใช้ร่วมกับคนอื่น ซึ่งเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่มีราคาแพงที่ทางโรงเรียนจัดเก็บไว้ที่ศูนย์วัสดุ เป็นต้น

2.3) บทบาทของนักเรียน มีข้อเสนอแนะว่านักเรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการเรียนอย่างไร

2.4) การจัดชั้นเรียน สำหรับชุดการสอนแบบกลุ่มให้
เขียนแผนผังประกอบ

2.5) แผนการสอน ซึ่งประกอบด้วย

2.5.1) หัวเรื่อง กำหนดเวลาเรียน จำนวน
ผู้เรียน

2.5.2) เนื้อหาสาระ ควรจะเขียนสั้น ๆ
กว้าง ๆ ถ้าต้องการรายละเอียดควรนำไปรวมไว้ในเอกสารประกอบการ
เรียน

2.5.3) ความคิดรวบยอดหรือหลักการเรียนรู้ที่
มุ่งเน้นจากเนื้อหาสาระของข้อ 2.5.2

2.5.4) จุดประสงค์การเรียนรู้ หมายถึง
จุดประสงค์ทั่วไปและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.5.5) สื่อการเรียนรู้

2.5.6) กิจกรรมการเรียนรู้

2.5.7) การประเมินผล

แผนการสอนนี้เป็นแนวทางที่ครูจะทำการสอนได้อย่างถูกต้อง
ตามขั้นตอนของการเรียน เพื่อช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว
และมีประสิทธิภาพ

3) แบบฝึกปฏิบัติสำหรับนักเรียน เป็นคู่มือนักเรียนที่จะใช้
ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ บันทึกคำอธิบายของครู และทำงานหรือทำ
แบบฝึกหัดตามที่ครูมอบหมายไว้ในบัตรกิจกรรม แบบฝึกปฏิบัติอาจแยกเป็น
ชุด ๆ ชุดละ 1-3 หน้า หรือนำมารวมเป็นเล่มก็ได้ตามที่เห็นสมควร

4) สื่อสำหรับศูนย์กิจกรรม รวมทั้งกิจกรรมสำรอง สื่อสำหรับ
ศูนย์กิจกรรม ประกอบด้วยบัตรคำสิ่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม
หรือบัตรนำอภิปราย และบัตรเฉลย รวมทั้งภาพชุดแบบเรียน และสื่ออื่น ๆ
ที่ครูจัดเตรียมไว้ในช่องกิจกรรมประจำศูนย์ต่าง ๆ โดยให้มีจำนวนบัตร
ต่าง ๆ เท่ากับจำนวนนักเรียนในกลุ่ม ส่วนภาพชุดหรือสื่อประเภทอื่น ๆ
ควรมีจำนวนเพียงพอให้ใช้ร่วมกันได้ ไม่จำเป็นต้องมีครบทุกคน

5) แบบทดสอบสำหรับกำรประเมินผล เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งครูจะใช้เป็นแบบทดสอบก่อน และหลังการเรียน โดยมีกระดาษคำตอบเตรียมไว้ต่างหาก (ชัยรงค์ พรหมวงศ์ และคณะ, 2523 : 52)

1.8 การผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนมีแบบการจัดระบบการผลิต ดังนี้

- 1) เลือกเนื้อหาและประสบการณ์ อาจเป็นวิชาหรือหมวดหมู่ ของประสบการณ์ต่าง ๆ เช่น การเกษตร การค้า ฯลฯ
- 2) แบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วย
- 3) แบ่งหน่วยเป็นหัวเรื่องย่อย
- 4) กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม กิจกรรมการเรียนและการประเมินผลของแต่ละหัวเรื่อง
- 5) เลือกและผลิตสื่อการเรียนในแบบของสื่อประสม
- 6) รวมสื่อการเรียนแต่ละหัวเรื่องไว้ในซอง นอกจากสื่อที่ไม่สามารถใส่ซองได้ แล้วรวมซองประจำศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ใส่กล่อง เรียกกล่องที่บรรจุซองดังกล่าวว่า "ชุดการสอน"
- 7) นำชุดการสอนไปทดลองและใช้ในห้องเรียน (วิเชียร คำจันทร์, 2522 : 16)

1.9 การใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

ในกระบวนการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน มีหลักการสำคัญ สำหรับการสอน แบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอน

- 1) การทดสอบก่อนการเรียน ครูจะใช้แบบทดสอบที่เตรียมไว้ แล้วในชุดการสอน เพื่อวัดความรู้เดิมของผู้เรียน แล้วเก็บคะแนนไว้ การทดสอบจะใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที คะแนนที่ได้จากการทดสอบนี้จะไม่

นำไปตัดสินผลการสอบของผู้เรียน แต่จะเก็บไว้เพื่อพัฒนาการเรียน
ของผู้เรียนเท่านั้น

2) การนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นตอนสำคัญขั้นหนึ่งของการสอน
โดยใช้ศูนย์การเรียน ถึงแม้เนื้อหาสาระจะอยู่ในชุดการสอนครูก็จำเป็นต้อง
นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อดึงความสนใจของผู้เรียนมาสู่สิ่งที่ครูจะสอน การนำ
เข้าสู่บทเรียนจะใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที โดยปกติแล้วกิจกรรมการนำ
เข้าสู่บทเรียนอาจกระทำได้หลายวิธี เช่น การบรรยาย เล่าเรื่องเหตุการณ์
ประจำวัน กล่าวถึงหรือการถามปัญหา อาจจะใช้สื่อประกอบบ้างก็ได้ นอก
จากนั้นการนำเข้าสู่บทเรียน อาจจะใช้ด้วยเกม การเล่นเกม การแสดง
บทบาทสมมติ ฯลฯ เป็นต้น

หลังจากนำเข้าสู่บทเรียนแล้ว ครูจะอธิบายให้ผู้เรียนทราบถึง
ศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อดึงความสนใจของผู้เรียน รวมทั้งชี้แจงลักษณะของ
กิจกรรมในแต่ละศูนย์ด้วย

3) การประกอบกิจกรรมการเรียน มีขั้นตอนดังนี้

3.1) การแบ่งกลุ่มนักเรียน อาจทำได้โดยการให้นักเรียน
เลือกกลุ่มกันเอง ครูเป็นผู้จัดแบ่งให้ ฯลฯ แต่ครูจะต้องคละผู้เรียนที่เรียน
เก่ง ปานกลาง และเรียนอ่อน ไว้คละกัน

3.2) การให้นักเรียนทำงานกลุ่ม เมื่อนักเรียนแบ่งกลุ่ม
กันแล้ว นักเรียนจะต้องอ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับขั้น แต่ละ
กลุ่มจะใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที เมื่อปฏิบัติภารกิจกลุ่มตามที่มอบหมาย
ได้แล้ว ก็จะเปลี่ยนกลุ่มต่อไป

3.3) การเปลี่ยนกลุ่มกิจกรรม กระทำเมื่อนักเรียน
ประกอบกิจกรรมกลุ่มเรียบร้อยแล้ว ครูจะให้นักเรียนเปลี่ยนกลุ่มเพื่อให้ทุก
กลุ่มได้ประกอบกิจกรรมทุกอย่างจนครบ การเปลี่ยนกลุ่มทำได้ 3 วิธีคือ
(1) เปลี่ยนกลุ่มพร้อมกันทุกกลุ่ม ถ้านักเรียนทุกกลุ่มประกอบกิจกรรมเสร็จ
พร้อมกันทุกกลุ่ม (2) เปลี่ยนเฉพาะกลุ่มที่เสร็จพร้อมกันเมื่อทำเสร็จก็เปลี่ยน
ได้ทันที (3) กลุ่มใดเสร็จก่อนให้ไปทำกิจกรรมในศูนย์สำรอง จนกว่าจะมี
กลุ่มใดปฏิบัติกิจกรรมเสร็จจึงเข้าไปแทนที่

4) การสรุปบทเรียน เมื่อนักเรียนทุกกลุ่มประกอบกิจกรรมครบทุกศูนย์แล้ว แสดงว่า นักเรียนทุกคนได้เรียนครบทุกเนื้อหา แต่ครูต้องทำการสรุปบทเรียน ถึงแม้จะมีกิจกรรมสรุปบทเรียนวางไว้ในแผนการสอนแล้ว การสรุปบทเรียนอาจทำได้ โดยการบรรยาย หรือให้นักเรียนประกอบกิจกรรม ฯลฯ

5) การประเมินผลการเรียน เมื่อนักเรียนประกอบกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูจะให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียน ซึ่งเป็นข้อสอบสั้น ๆ (ชุดเดียวกับกับแบบสอบก่อนเรียน) ผลที่ได้จะนำไปประเมินผล

1.10 บทบาทของครูในการสอนแบบศูนย์การเรียน

1) การสอนแบบนี้ครูมีบทบาทในการจัดสถานการณ์เรียนรู้ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ครูอาจวางแผน และจัดทำชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรียนด้วยตนเอง หรืออาจนำชุดที่มีอยู่แล้วมาใช้ก็ได้ แต่ครูต้องศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ และกิจกรรมทั้งหมดล่วงหน้า

2) ในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ครูมีบทบาทในการดูแลให้ความช่วยเหลือเป็นรายบุคคลในบางกรณี

3) ครูคอยสังเกต แก้ไขให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ถูกต้องในการทำงานร่วมกัน

4) ครูเป็นผู้จัดสถานการณ์สำหรับตรวจสอบและสรุปการเรียน หลังจากนักเรียนได้ทำกิจกรรมครบทุกศูนย์ เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนได้รับแนวคิดที่ถูกต้องจากกิจกรรม

1.11 บทบาทของนักเรียนในการสอนแบบศูนย์การเรียน

1) นักเรียนลงมือทำกิจกรรมเพื่อศึกษาค้นคว้าจากสื่อการเรียนที่จัดไว้ ในสถานการณ์เช่นนั้น นักเรียนได้มีโอกาสฝึกความรับผิดชอบต่อการศึกษาด้วยตนเอง

2) นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มตลอดเวลาที่ศึกษาในสถานการณ์ดังกล่าวทำให้มีโอกาสฝึกกระบวนการทำงานกลุ่ม เช่น ความเป็นผู้นำ ผู้ตาม การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3) นักเรียนจะต้องทำงานที่กำหนดให้แต่ละศูนย์ ตรวจสอบคำตอบด้วยตนเอง แล้วนำส่งครูหลังจากสิ้นสุดการเรียน (กาญจนา เกียรติประวัติ, 2524 : 120)

1.12 ประโยชน์ของการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน

- 1) สร้างบรรยากาศการเรียนตามความสนใจของนักเรียน
- 2) ส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
- 3) ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม เคารพในสิทธิและฟังความเห็นของผู้อื่น
- 4) ส่งเสริมเสรีภาพของนักเรียนในการแสดงความคิดเห็น
- 5) เปิดโอกาสให้ครูใกล้ชิดกับนักเรียนทุก ๆ กลุ่ม ให้ครูได้สังเกตพัฒนาการของนักเรียนดียิ่งขึ้น
- 6) ช่วยให้การถ่ายทอดความรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มิใช่ครูบังคับให้นักเรียนจดและท่องจำเพียงอย่างเดียว
- 7) ให้ครูตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาในการค้นคว้าหาความรู้ในวิชาที่สอนเพิ่มเติม สืบหาแหล่งวัสดุอุปกรณ์และคิดค้นประดิษฐ์อุปกรณ์ต่าง ๆ ขึ้นเอง (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2518 : 58-59)

1.13 หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ในการสอนแบบศูนย์การเรียน

มีการนำหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ในระบบการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน ดังนี้

- 1) การให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง
- 2) นักเรียนมีโอกาสทราบข้อมูลย้อนกลับ ว่าการทำงานของตนเองถูกหรือผิดอย่างไร
- 3) มีการเสริมแรงในทางบวก ทำให้นักเรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำถูกหรือคิดถูก ซึ่งจะทำให้มีพฤติกรรมเช่นนี้อีกในอนาคต (ซีระชัย ปุณณโชติ, 2532 : 18, อ้างจาก สาลี ทองธิว, 2527 : 36-38)

การวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน มีผู้ทำการศึกษาหลายท่าน ดังต่อไปนี้

เรืองวิทย์ นนทะภา (2518 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษ ผลการวิจัยปรากฏว่าชุดการสอนทั้งสองชุด (เรื่องคำกริยาที่ประกอบด้วยคำสองคำ คำคุณศัพท์ ประโยคที่มีกรรมสองตัวและประโยคปัจจุบันกาลสมบูรณ์) มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุดา ลินสกุล (2518 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยปรากฏว่าชุดการสอนทั้งสองชุดที่สร้างขึ้น (เรื่อง Telling Time และ If-Clause) มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ผลการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชามีละ อารีสมาน (2519 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง

"การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนกับห้องเรียนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ผู้วิจัยได้ทำการสอนภาษาอังกฤษแก่กลุ่มตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ประกอบด้วยนักศึกษากลุ่มละ 28 คน โดยทำการสอนกลุ่มทดลองในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน และทำการสอนกลุ่มควบคุมในห้องเรียนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ทำการสอนเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ 103 เรื่อง Past Simple Tense, Present Perfect Tense, Possessive, Passive and Active Voices ใช้เวลาในการสอน 2 สัปดาห์ ๆ ละ 3 ชั่วโมง เมื่อสอนเสร็จแล้ว ได้ทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษในเรื่องที่เรียนของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม เป็นครั้งแรก แล้วจึงทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับเรื่องเดิมอีกครั้ง หลังจากการทดสอบครั้งแรกผ่านไป 1 สัปดาห์ นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้ง 2 ครั้ง มาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รุจา เถาวงค์ (2523 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การสร้าง

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง "คำที่เป็นคำถาม" สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย จำนวน 40 คน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ประกอบกิจกรรมการเรียน ทำแบบฝึกปฏิบัติประจำศูนย์ และทำแบบทดสอบหลังเรียน ผลการวิจัย พบว่าชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลการหาความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าจากการเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เรื่อง "คำที่เป็นคำถาม" เพิ่มมากขึ้น

สุวิมล กัลยา (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง

การสอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมโนบุเรศบำรุงการ แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน กลุ่มควบคุม 15 คน โดยผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน จำนวน 1 ชุด 7 ตอน เพื่อใช้ประกอบการสอนในกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมทำการสอนแบบบรรยายประกอบการอภิปราย โดยใช้เวลาสอนกลุ่มละ 7 ชั่วโมง รวม 13 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า หลังจากการสอนจบบทเรียนแล้วกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อารีย์ เจริญพจน์ (2521 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการเรียนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนแบบศูนย์การเรียนกับการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประถมบางแค กรุงเทพมหานคร จำนวน 72 คน เป็นกลุ่มทดลอง 35 คน โดยให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มเรียนเนื้อหา เรื่อง สยามานุสสติ ความกรุณาปราณี และพระปฐมเจดีย์ ใช้เวลาเรียนกลุ่มละ 9 ชั่วโมง กลุ่มทดลองเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบศูนย์การเรียน กลุ่มควบคุมเรียนโดยวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มที่เรียน โดยใช้วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มที่เรียน โดยใช้วิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เลนซาค (Lenzak, 1973 : 54-57) ได้เขียนบทความเรื่อง ศูนย์การเรียน วิธีสอนซึ่งทำให้โรงเรียนเก่ากลายเป็นโรงเรียนใหม่ สรุปได้ว่า โรงเรียนลาเนซ ซึ่ง เป็นโรงเรียนประถมศึกษาได้ทำการปรับปรุงห้องเรียนของโรงเรียนที่สร้างตั้งแต่ ค.ศ. 1913 มาเป็นห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนโดยไม่ต้องใช้งบประมาณสร้างอาคารเรียนใหม่ โครงการทดลองเริ่มขึ้นเมื่อปลายปี ค.ศ. 1967 จนถึง 1972 จึงสามารถจัดศูนย์การเรียนทั่วทั้งโรงเรียน เมื่อเริ่มแรกจัดบางห้องจัดตามมุมห้องให้นักเรียนได้ศึกษาตามความสนใจ การจัดสอนวิชาต่าง ๆ ในศูนย์การเรียนใช้ช่วงเวลาไม่เท่ากัน โดยใช้เวลาเพียง 15 นาที ของทุก ๆ วันในหนึ่งสัปดาห์

เรียนตามหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งที่เลือกมา ส่วนเวลาที่เหลือเรียนตามแบบเดิม
ในสัปดาห์หนึ่งมีช่วงเวลา 15 นาที สำหรับให้นักเรียนและครูได้พบกัน

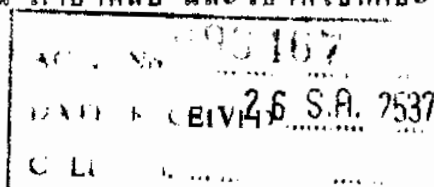
ผลการทดลองนักเรียนมีปัญหาทางด้านระเบียบวินัยน้อยกว่าการ
เรียนในห้องเรียนธรรมดา บรรยากาศในการเรียนไม่ตึงเครียดมีสภาพคล้าย
ชีวิตจริงของนักเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงานประกอบกิจกรรม
ร่วมกันโดยไม่มีเสียงรบกวนห้องข้างเคียงเลย ครูมีความเห็นว่าการสอน
เช่นนี้เหนือยน้อยกว่าการสอนแบบเดิม แม้จะต้องมีการวางแผนที่ซับซ้อนและ
ใช้เวลามากกว่า โรงเรียนได้เชิญผู้ปกครองนักเรียนไปพบปะชี้แจงการ
ดำเนินงานของโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองเข้าใจการเรียนแบบศูนย์การเรียน
มีความเห็นว่าเป็นการเรียนที่มีประสิทธิภาพ นักเรียนมีความก้าวหน้าขึ้นและ
ได้ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนเป็นอย่างดี

สเปียร์ (Spears, 1973 : 724 - A) ศึกษาเปรียบเทียบ
ผลสัมฤทธิ์จากการเรียนแบบศูนย์การเรียนและการเรียนแบบปกติในวิชา
ภาษาและทักษะในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ในรัฐหลุยเซียนา
ผลการวิจัยพบว่า การเรียนจากศูนย์การเรียนให้ความก้าวหน้าสูงกว่าการ
เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคงทนในการจำ
จากการเรียนแบบศูนย์การเรียนสูงกว่าแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01

วิทเทียร์ (Whittier, 1973 : 2102 - A) ศึกษาเกี่ยวกับ
ความสัมพันธ์ของประสบการณ์จากศูนย์การเรียนกับการเปลี่ยนแปลงเจตคติและ
ผลสัมฤทธิ์ของเด็กชายและเด็กหญิง ผลการวิจัยในด้านเจตคติ พบว่า มีความ
แตกต่างกันเล็กน้อยระหว่างคะแนนของกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง เด็กชายเมื่อ
เริ่มเรียนมีความเข้าใจตนเองน้อยกว่าเด็กหญิง แต่ความก้าวหน้าค่อนข้างเห็น
ได้ชัดเจนกว่า ส่วนผลการวิจัยในด้านความรู้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี
ความก้าวหน้าแตกต่างกันเล็กน้อย นักเรียนมีคะแนนสูงขึ้นทั้งสองกลุ่ม คะแนน
ของเด็กหญิงสูงกว่าคะแนนของเด็กชายทั้งการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
และมีความคงทนในการจำสูงกว่าเด็กชาย นอกจากนี้คะแนนของเด็กหญิงยัง
สูงกว่าเด็กชายในวิชาอ่าน ภาษาศิลป์ และวิชาที่ใช้ทักษะ

๑๗๒-๕๖๑๐๖

๒๐๔๖

กิลส์ (Giles, 1975 : 791 - A) ได้ศึกษาเรื่องศูนย์การ
เรียนที่สร้างขึ้นเพื่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิต โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อ
ตรวจสอบคุณค่าของศูนย์การเรียนในระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า
ศูนย์การเรียนเปิดโอกาสให้ครูได้สังเกตพฤติกรรม และสนองความต้องการ
ของนักเรียนมากขึ้น ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น และมีความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์เพิ่มขึ้น

จากเอกสารและผลงานการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การใช้ชุดการ
สอนแบบศูนย์การเรียน เป็นวิธีสอนอย่างหนึ่งที่ช่วยฝึกให้นักเรียนรู้จักการ
ทำงานเป็นกลุ่ม มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และเป็นตัวกระตุ้นให้
ครูดันคว้าหาความรู้ในวิชาที่สอนเพิ่มเติม มีการคิดประดิษฐ์วัสดุ อุปกรณ์
เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ในแต่ละศูนย์การเรียน ทำให้นักเรียนมี
ความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียน ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ฉะนั้นผู้วิจัยจึงสนใจวิธีสอนแบบศูนย์การเรียน
เป็นตัวแปรตัวหนึ่งในการวิจัยครั้งนี้

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับความสามารถทางภาษา อังกฤษ

ระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อ
การเรียนรู้ของนักเรียน มีผลงานการวิจัยสนับสนุน ดังนี้

สายทิพย์ ชลธาร (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์
ระหว่างเทคนิคการชี้หน้าในคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนวิชาภาษาอังกฤษ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนโรงเรียน
กรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ปีการศึกษา 2530 จำนวน 135 คน เทคนิคการ
ชี้หน้าจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคือ แบบขีดเส้นใต้ เฉพาะส่วนสาระสำคัญ แบบ
ตัวกระทบริบในส่วนสาระสำคัญ และแบบการกดลิ้นและตัวอักษรเฉพาะส่วน
สาระสำคัญ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ คือ ระดับผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน เมื่อเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แนววิภา ภักดีอาษา (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาเอกภาษาอังกฤษของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ที่มีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษและพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่านแตกต่างกันกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาเอกภาษาอังกฤษของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ภาคต้น ปีการศึกษา 2532 ที่มีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ และพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่านแตกต่างกัน นักศึกษาทั้งหมดได้รับการจัดแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 31 คน โดยคะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบวัดพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่จะให้อ่าน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง และปานกลาง มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่านมากและน้อย มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีอิทธิพลระหว่างพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่านกับความสามารถทางภาษาอังกฤษต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิริพร ฉันทานนท์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันของพฤติกรรมการสอนของครู เวลาที่ใช้ในการเรียนของนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครู กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างที่ใช้ในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน และความสัมพันธ์เชิงพหุคูณระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูและเวลาที่ใช้ในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร โดยเฉลี่ยไม่ได้สอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้

เวลาในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสามารถระดับสูง โดยเฉลี่ยใช้เวลาในการเรียนมากเกือบเท่าเวลาเต็มของแต่ละคาบเรียน ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถระดับต่ำโดยเฉลี่ยใช้เวลาในการเรียนมากกว่าครึ่งหนึ่งของเวลาเต็มของแต่ละคาบเรียน ส่วนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสามารถระดับสูง มีค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนเท่ากับ 39.81 คะแนน จาก 56 คะแนน ค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีความสามารถระดับต่ำเท่ากับ 22.21 คะแนน จาก 56 คะแนน พฤติกรรมการสอนของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีความสามารถระดับสูง แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีความสามารถระดับต่ำ เวลาที่ใช้ในการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนทั้งที่มีความสามารถระดับสูงและต่ำ

อ่ำไพ มีฆพาน (2524, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นกับแบบฝึกหัดของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย 2 ชนิดได้แก่ แบบฝึกหัดจับใจความภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย การอ่าน 4 ระดับ ได้แก่ การอ่านขั้นพื้นฐาน การอ่านขั้นแปลความ การอ่านขั้นวิเคราะห์ และการอ่านขั้นสร้างสรรค์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความเพื่อใช้ก่อนและหลังทำแบบฝึกหัด ซึ่งได้ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงได้ .87 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2524 โรงเรียนปลักแรด จังหวัดราชบุรี โดยพิจารณาคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบภาษาอังกฤษ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาจัดแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ เก่ง ปานกลาง และอ่อน แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน ผู้วิจัยดำเนินการสอนอ่านจับใจความทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเองเป็นเวลา 30 ชั่วโมง โดยให้กลุ่มทดลองใช้แบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และ

กลุ่มควบคุมใช้แบบฝึกหัดของกระทรวงศึกษาธิการ จากนั้นให้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และนำคะแนนเฉลี่ยของคะแนนที่เพิ่มขึ้นหลังจากการทำแบบทดสอบไปทดสอบ t-test ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดของกระทรวงศึกษาธิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่างของผลการทดสอบก่อนและหลังการทำแบบฝึกหัดของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม และนักเรียนในกลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อน ได้คะแนนแตกต่างกัน

สมพร มันทนานุชาติ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง "อากาศ" โดยใช้ภาพถ่ายกับภาพการ์ตูนประกอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ

กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2527 ที่ลุ่มจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มา 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนสายน้ำทิพย์และประถมนันทรี จำนวน 120 คน เป็นนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ระดับละ 40 คน แบ่งนักเรียนแต่ละระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย เพื่อให้เรียนโดยใช้ภาพถ่ายและภาพการ์ตูนชุดละ 1 กลุ่ม รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 6 กลุ่ม เรียนโดยใช้ภาพถ่าย 3 กลุ่ม อีก 3 กลุ่ม ใช้ภาพการ์ตูน รวมทั้ง 2 ชุด มีเนื้อหาเรื่องเดียวกัน คือ เรื่องอากาศซึ่งมีจำนวนภาพชุดละ 66 ภาพ และใช้วิธีเรียนแบบเดียวกันคือ ดูภาพที่มีคำบรรยายประกอบจากแถบบันทึกเสียง แล้วตอบแบบทดสอบหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1) นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาพถ่ายประกอบกับกลุ่มที่เรียน โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) นักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับเดียวกัน ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาพถ่ายประกอบด้วยกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบด้วย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาพถ่ายประกอบด้วย กลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุวรรณ มาศเมฆ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของวิธีเสนอให้เรียนหลายรูปแบบต่อการเรียนรู้ร้อยแก้วของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนกลุ่มครูมิตร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2531 ผู้รับการทดลองจำนวน 240 คน ได้รับการสุ่มเข้ารับการทดลอง 4 เงื่อนไขการทดลอง ๆ ละ 60 คน ตัวแปรอิสระที่ศึกษาได้แก่ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและวิธีการเสนอให้เรียน ตัวแปรตาม ได้แก่ วิธีเสนอข้อความที่มีภาพประกอบ วิธีเสนอข้อความที่มีเสียงและการสร้างจินตภาพประกอบ และวิธีเสนอเนื้อเรื่องติดต่อกัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ร้อยแก้วสูงกว่า นักเรียนในกลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ราศรี มุสิกเกต (2532, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้บทเรียนต่างชนิดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางภาษาต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2532 จากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี จำนวน 360 คน จาก 10 โรงเรียน นักเรียนได้รับการสุ่มเข้ารับการทดลอง จำนวน 12 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย บทเรียนต่างชนิด จำนวน 4 ชนิด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่มีระดับความสามารถทาง

ภาษาปานกลาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางภาษาต่ำ และนักเรียนกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางภาษาสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางภาษาปานกลาง และต่ำ

วิทยา ตีทอง (2532, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของวิธีเสนอ คำบรรยายที่มีต่อการเรียนรู้เนื้อเรื่องทางสังคมศึกษาของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางภาษาต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2531 จากโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 256 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาต่ำ 128 คน และนักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาสูง 128 คน จัดเข้ากลุ่มทดลอง 8 กลุ่ม ๆ ละ 32 คน ให้รับการทดลองต่าง ๆ กัน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย บันทึกคำบรรยายทางสังคมศึกษา 4 ชุด คือ ชุดที่ 1 การบรรยายที่มีคำถามประกอบก่อนคำบรรยาย ชุดที่ 2 การบรรยายที่มีคำถามประกอบหลังคำบรรยาย ชุดที่ 3 การบรรยายที่มีโครงเรื่องประกอบหลังคำบรรยาย ชุดที่ 4 การบรรยายที่มีคำบรรยายเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังมีแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ 2 ฉบับ ในการทดลองให้นักเรียนฟังคำบรรยาย กลุ่มละ 2 เรื่อง เมื่อฟังคำบรรยายเรื่องใดเสร็จจึงทดสอบวัดผลการเรียนรู้ในเรื่องนั้นโดยใช้แบบทดสอบวัดผลการเรียน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางภาษาสูง เรียนรู้เนื้อเรื่องที่บรรยายได้ดีกว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถทางภาษาต่ำ

เมเฮอร์ (Maher, 1975 : 2616-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำเรื่องแบบต่าง ๆ เพื่อวัดความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีจำนวน 84 คน แบ่งตามกลุ่มที่มีระดับความสามารถในการอ่านเป็นสูง ปานกลางและต่ำ ผลจากการทดลอง พบว่าการนำเรื่องที่เป็นบทย่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้สูงขึ้น โดย

เฉพาะนักเรียนในกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านต่ำและปานกลาง จะได้รับประโยชน์จากการนำเรื่องมากกว่ากลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านสูง

เบเกอร์ (Baker, 1976 : 6629-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำเรื่องมาช่วยในการอ่าน โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเกรด 9 ให้อ่านเนื้อเรื่องทางด้านวิชาสังคมศึกษา ผลจากการศึกษา พบว่า การนำเรื่องช่วยให้นักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาสูง และนักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาต่ำเกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้ยังได้ผลว่าการนำเรื่องช่วยให้ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาสูง จำเนื้อหาได้นานกว่าหลักสปีดาร์ แต่ไม่พบผลในลักษณะนี้ในกลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาต่ำ

ไทเลอร์ เดลานีย์ และกินนุแคน (Tyler, Delanery and Kinnucan, 1983 : 359-373) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สิ่งช่วยจัดความคิดก่อนการเขียน (Advance Organizer) มาช่วยในการอ่านเรื่อง แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาสูง และความสามารถทางภาษาต่ำ โดยแบ่งจากผลการทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน เรื่องที่นำมาทดลองมี 1 เรื่อง ออกแบบการทดลองแบบ 3x2 (วิธีใช้สิ่งช่วยจัดความคิด x ความสามารถในการอ่าน) สิ่งช่วยจัดความคิดก่อนอ่านเรื่อง ได้แก่ การให้อ่านสรุปเรื่องโดยสังเขปก่อน การให้อ่านคำนิยามและอธิบายมโนทัศน์ที่สำคัญที่มีในเรื่องก่อน และการอ่านเฉพาะเรื่องที่ให้อ่านโดยไม่มีสิ่งใดเข้ามาช่วยเมื่ออ่านจบแล้วจะมีการทดสอบทันทีด้วยการให้เลือกบัตรที่บันทึกข้อความและแนวคิดด้านต่าง ๆ ของเรื่อง (Card-Sorting Task) ซึ่งในบัตรเหล่านี้มีทั้งข้อมูลที่ถูกต้องและข้อมูลที่ผิด ผลจากการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูง สามารถเลือกบัตรทดสอบได้ถูกต้องมากกว่า และสามารถจัดลำดับแนวคิดของเรื่องได้ดีกว่าผู้ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ ส่วนวิธีต่าง ๆ ที่นำมาใช้เพื่อช่วยจัดความคิดก่อนการอ่านพบว่า วิธีเหล่านี้ให้ผลสำหรับกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านสูงไม่แตกต่างกัน ส่วนในกลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาต่ำ พบว่า การให้คำนิยามและอธิบายมโนทัศน์สำคัญก่อน ช่วยให้อ่านเรื่องได้ดีกว่าวิธีอื่น ผลจากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีความสามารถทางภาษาสูง ประสบความสำเร็จในการ

อ่านตามวิธีต่าง ๆ สูงกว่าผู้ที่มีความสามารถทางภาษาต่ำ แต่มีบางวิธีคือการให้คำนิยามและการอธิบายมโนทัศน์ก่อนอ่านเรื่อง ทำให้ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาต่ำประสบผลสำเร็จในการอ่านสูงกว่าวิธีอื่น

จากเอกสารและผลงานการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางภาษาต่างกัน ควรจะใช้เทคนิคการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน แต่การสอนบางเทคนิคก็สามารถใช้กับนักเรียนหลายประเภท ฉะนั้น ผู้วิจัยจึงคาดหวังว่า วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนจะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงและต่ำ สูงขึ้นทั้งสองกลุ่ม ผู้วิจัยจึงได้นำวิธีสอนแบบศูนย์การเรียน และระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษมาเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของวิธีสอนแบบศูนย์การเรียน และวิธีสอนตามคู่มือครู ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ตลอดจนศึกษากิจาร่วมระหว่างวิธีสอนแบบศูนย์การเรียน และวิธีสอนตามคู่มือครู กับระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถกำหนดเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของวิธีสอนแบบศูนย์การเรียน และวิธีสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อศึกษากิจาร่วมระหว่างวิธีสอน และระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ

สมมติฐาน

จากเอกสาร ผลการวิจัย และการสังเกตที่ได้ศึกษา โดยการนำเสนอมาข้างต้น เกี่ยวกับวิธีสอน และระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัย เพื่อทำการทดสอบดังนี้

1. ถ้าให้นักเรียน เรียนเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ โดยวิธีสอนแบบ ศูนย์การเรียนรู้ และวิธีสอนตามคู่มือครูแล้ว นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน
2. ถ้าให้นักเรียน เรียนเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ โดยวิธีสอนแบบ ศูนย์การเรียนรู้ และวิธีสอนตามคู่มือครูแล้ว วิธีสอนทั้งสองวิธี จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันที่ระดับความสามารถทางภาษาต่างกัน หรือมีอิทธิพลร่วมระหว่างวิธีสอนกับระดับความสามารถทางภาษา

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญและประโยชน์ในด้านต่อไปนี้

1. ด้านความรู้

1.1 ทำให้ทราบว่าวิธีสอนต่างวิธี คือ วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้กับวิธีสอนตามคู่มือครู วิธีสอนวิธีใดจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษได้ดีกว่ากัน

1.2 ทำให้ทราบว่าวิธีสอนวิธีใด เหมาะกับระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับใด

2. ด้านการนำไปใช้

2.1 ช่วยให้ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษทราบแนวทางในการเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับการเรียน และการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด

2.2 ช่วยให้ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ได้ทราบแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับความสามารถทางภาษาของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.3 ช่วยให้ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ได้จัดการสอนแบบศูนย์การเรียนที่มีประสิทธิภาพ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.4 เพื่อเป็นแนวทางในการค้นคว้าวิจัยเพิ่มเติม สำหรับผู้ที่สนใจต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ที่เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง และมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มากกว่า 40 คน จาก 8 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ จำนวน 46 โรงเรียน รวมนักเรียน 2,343 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา มี 2 ตัวแปร คือ

2.1 ตัวแปรอิสระ มี 2 ตัวแปร คือ

2.1.1 วิธีสอน จำนวนเป็น 2 วิธี คือ

2.1.1.1 วิธีสอนแบบศูนย์การเรียน

2.1.1.2 วิธีสอนตามคู่มือครู

2.1.2 ระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ จำนวนเป็น

2 ระดับ คือ

2.1.2.1 ระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง

2.1.2.2 ระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษต่ำ

2.2 ตัวอย่าง ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งได้จากคะแนนการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่นำมาสร้างแบบแผนการเรียนทั้งสองแบบ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จากหนังสือ English Is Fun Book III บทที่ 4 เรื่อง คำศัพท์ใหม่ 12 คำ chalk, fish sauce, food, paper, pepper, powder, salt, soap, sugar, tissue paper, toothpaste, buy และเรื่อง การใช้ some, one, any เป็นคำแทนคำนาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยในครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1. วิธีสอนแบบศูนย์การเรียน หมายถึง การสอนโดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มหาประสบการณ์การเรียนตามที่กำหนดไว้ในชุดการสอนในแต่ละศูนย์กิจกรรม รวมทั้งรายงานผลกิจกรรมต่าง ๆ ตามบัตรคำสั่ง นักเรียนแต่ละกลุ่มจะหมุนเวียนกันทำกิจกรรมไปที่ละศูนย์จนครบทุกศูนย์ ครูเป็นผู้ช่วยแนะนำประสานงานและอำนวยความสะดวกให้นักเรียนเมื่อนักเรียนทำกิจกรรมครบทุกศูนย์แล้ว ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป
2. ชุดการสอน หมายถึง ชุดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จากหนังสือ English Is Fun Book III บทที่ 4 เรื่อง คำศัพท์ใหม่ 12 คำ และเรื่องการใช้ some, one, any เป็นคำแทนคำนาม ซึ่ง

ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ชุดการสอน ชุดที่ 1 และชุดที่ 2 แบ่งออกเป็น 3 ศูนย์การเรียน ชุดที่ 3 และชุดที่ 4 แบ่งออกเป็น 2 ศูนย์การเรียน แต่ละชุด จะมีศูนย์สำรอง โดยใช้เวลาเรียนชุดละ 1 ชั่วโมง

3. วิธีสอนตามคู่มือครู หมายถึง การสอนตามแผนการสอนในหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book III ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) บทที่ 4 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ตามจุดประสงค์ใน ป.02 ข้อที่ 4, 9 และ 21

4. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังเรียนอยู่ใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ที่เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง และมีนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มากกว่า 40 คน

5. โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มี นักเรียนมากกว่า 300 คน แต่ไม่เกิน 600 คน

6. เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้ประเมินคุณภาพชุดการสอน แบบศูนย์การเรียนแต่ละชุด

80 ตัวแรก เป็นคะแนนเฉลี่ยจากการตอบแบบทดสอบย่อยของชุดการ สอนแบบศูนย์การเรียนแต่ละชุด คิดเป็นร้อยละ

80 ตัวหลัง เป็นจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

7. ระดับความสามารถทางภาษา หมายถึง คะแนนความสามารถวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้จากการสอบวัดผลปลายภาค เรียนที่ 2 ในปีการศึกษา 2536

8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนความสามารถของนักเรียน จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น